

βάν.): Φρ. *Δὲν ἔχονμι ἄρτσ' - βούρτσ'* (δὲν ἔχομεν φαγοπότι) Αἰτωλ. || Παροιμ. *Ἀρτσιβούρτσι τό 'λεγαν καὶ ξερὸ ψωμὶ τρώγαν* (ἐπὶ πτωχῶν οἱ ὅποιοι ἀποκρύπτουν τὴν πενίαν των καὶ προσποιῶνται ὅτι εὐωχοῦνται) πολλαχ. Συνών. *ἔρνοβοδόμαδα, συγκόκκαλη*. 2) Ἐπιρρηματ., ἀτάκτως, ἀδιακρίτως, ἄνω κάτω, φύρδην μίγδην (ἐκ τῆς σημ. τῆς καταλύσεως τῶν πάντων) Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Σύμ.: Φρ. *Τὸν πῆρι ἄρτσ' - βούρτσ'* Ζαγόρ. *Τρώει ἄρτσ' - βούρτσ'* αὐτόθ. *Τὰ πῆρε ἄρτσε - βούρτσε* (ἐπὶ σπατάλης) Ἡπ. *Ἀρσι-μούρσι κάεται ὁ γυαλὸς σήμ-μερο* (οἱ ἐν τῷ αἰγιαλῷ εὐρίσκονται εἰς ταραχὴν καὶ ἀναστάτῳσιν, εἶναι ἄνω κάτω) Σύμ. β) Ἀγενῶς, ἀτίμως Σύμ.

ἄρτσιδι τό, Πελοπν. (Αἰγ. Ἀρκαδ. Δημητσάν. Καλάβρυτ. Λακων. Μεγαλόπ. Ὀλυμπ. Τριφυλ. κ.ά.) *ἄρτσιδι* Πελοπν. (Ἀνδροῦς.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Πρᾶγμα διάβροχον, κατάρρυτον: *Ἐγὼ ἄρτσιδι ἀπὸ τῆ βροχῇ Δημητσάν. Καλάβρυτ. Λακων. Εἶμαι ἄρτσιδι Ἀρκαδ. Τὰ ροῦχα εἶναι ὄγρὰ ἄρτσιδι Αἰγ. Συνών. μουνκίδι, παπί, παπίδι, τσιτσιδι.*

ἄρτυμα τό, κοιν. Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ.) Τσακων. *ἄρτεμα* Καλαβρ. (Κοντοφ.) Παξ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) *ἄρτομα* Τσακων. *ἄρτομα* Τσακων. *ἄρτ'μα* Θεσσ. Μακεδ. κ.ά. *ἄρτυμαν* Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) *ἄρτυσμα* Ἀθῆν. Ἀνδρ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πόντ. (Οἰν.) Χίος κ.ά. *ἄρτυσμαν* Πόντ. (Οἰν. Σάντ. Τραπ.) *ἄρτυγμαν* Πόντ. (Τραπ.) *ἄρκιουμα* Τσακων.

Τὸ ἀρχ. οὐς. *ἄρτυμα*.

1) Ἡ ἄρτυσις, τὸ καρύκευμα τοῦ φαγητοῦ μὲ οὐσίαν λιπαρὰν, οἶον ἔλαιον, βούτυρον, λίπος κττ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. Σάντ. Τραπ.) Συνών. *ἄρμάτωμα* 3. β) Μεταφ. σφοδρὰ ἐπίπληξις Κρήτ. 2) Τὸ λιπαρὸν ἐν γένει ἄρτυμα τοῦ φαγητοῦ συνήθως τὸ μὴ νηστήσιμον κοιν. καὶ Καλαβρ. (Καρδ.) Τσακων.: *Ἐβρασε τὸ φαεῖ, μόν' τοῦ λείπει λιγάκι ἄρτυμα. Φαεῖ χωρὶς ἄρτυμα εἶναι ἄνοστο κοιν.* β) Λίπος Καλαβρ. (Κοντοφ.) γ) Πληθ. ἀρτύματα, τὸ πιπέρι, τὸ ἀλάτι καὶ ἡ καννέλλα Κύπρ.: *Βάλ-λω τ' ἀρτύματα 'ς τὴν σαλιέραν. Φέρε μου 'λ-λί' ἀρτύματα νὰ βάλω 'ς τὸ φαεῖν μου.* δ) Συνεκδ. τὸ λίπασμα τοῦ ἀγροῦ Χίος. Συνών. *κοπριά*.

3) Προσφάγιον, ὄψον, οἶον τυρὸς κττ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Κρήτ. Πελοπν. (Λακων.) Τσακων. κ.ά.: *Πολὺ νὰ βάνης τὸ ψωμὶ καὶ λίγο τ' ἄρτεμα* Λακων. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἄρτσούνη* 2.

β) Μικρὰ ποσότης οἰουδήποτε ἐδέσματος συνήθως ὀρεκτικῷ Ἀθῆν.: *Πάρτε το, παρακαλῶ, δὲν εἶναι τίποτε, εἶναι ἔνα ἄρτυσμα* (πρὸς τὸν ἀποποιούμενον νὰ δεχθῇ αὐτὸ προσφερόμενον). 4) Φαγητὸν ἐν γένει τὸ ὅποιον δὲν εἶναι νηστήσιμον Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Μάν. κ.ά.): *Νὰ μοῦ δώσης λίγο ἄρτεμα* Μάν. *Βάρτε ἄρτυσμα νὰ φάμε* Ἀπύρανθ. β) Κρέας ὅπωςδήποτε παρεσκευασμένον ἢ συσκευασμένον Πελοπν. (Μάν.): Ἄσμ.

Μὲ τὸ πιθάρι τ' ἄρτυμα | καὶ μὲ τ' ἄσκία τὸ τυρί.

γ) Τὸ κρεοφαγεῖν, τὸ μὴ νηστεύειν ἐν ἡμέρᾳ νηστείας Θεσσ. Μακεδ. κ.ά.: *Τ' ἄρτ'μα εἶνι κακὸ Θεσσ. Συνών. λίγδωμα.* 5) Τὸ προῖον τῆς γεωργίας (διότι οἶονεῖ ἄρτύνει, ἦτοι τέρπει) Χίος: *Ἐφέτος ἡ γῆ ἔκαμε καλὸ ἄρτυμα.*

Πβ. *ἄρτσούνη, ἄρτυμασιά, ἄρτυματσά, ἄρτυματικόν, ἄρτυμή, ἄρτυμός, ἄρτυσι, ἄρτυσιά, ἄρτυσίδι.*

ἄρτυμασιά ἡ, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐς. *ἄρτυμα*. Ὁ μεταπλασμός πιθανῶς κατὰ τὰ εἰς -σιὰ οὐς.

Ἡ δι' ἐλαίου καὶ βουτύρου ἄρτυσις φαγητοῦ: *Δὲν ἐννοιώσθη καθέλου ἡ ἄρτυμασιά τῆς μαγειρείας.* Πβ. *ἄρτυμα*.

ἄρτυματσά ἡ, ἀμάρτ. *ἄρτυμαθσά* Κύπρ. *ἄρτυμα-δκσά* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. *ἄρτυμα* καὶ τῆς καταλ. -σά.

Τὸ δένδρον σχῖνος ὁ Μόλλειος (*schinus Molle*) τῆς τάξεως τῶν ἀνακαρδιωδῶν (*anacardiaceae*) κοσμητικὸν τῶν ὁδῶν, τοῦ ὁποῖου ὁ καρπὸς εἶναι ὅμοιος πρὸς τὸ ἄρτυματικὸν πιπέρι. Συνών. *πιπερσά*. [**]

ἄρτυματικὸν τό, Κύπρ.

Τὸ μεσν. οὐς. *ἄρτυματικόν*.

Ἀρωματικὴ οὐσία πρὸς ἄρτυσιν τροφῶν. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,166 (ἔκδ. R Dawkins) «εἶχαν καὶ πολλὴν προθυμίαν οἱ πρᾶματευτᾶδες οἱ Σαρακηνοὶ νὰ πουλήσουν τὰ ἄρτυματικά τους καὶ πᾶσαν ἄλλην πρᾶματεῖαν».

Πβ. *ἄρτυμα*.

ἄρτυμή ἡ, πολλαχ. *ἄρτεμή* Πελοπν. (Κυνουρ.) *ἄρτ'μή* Εὐβ. (Στρόπον.) Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Θεσσ. Μακεδ. (Χαλκιδ. κ.ά.) Σάμ. Σκόπ. Σκῦρ. Στερελλ. (Ἀράχ.) *ἄρκυνή* Τσακων. Ἐκ τοῦ ρ. *ἄρτύνω*.

1) Ἀρτυμα φαγητοῦ, οἶον λίπος, βούτυρον, κρέας καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ὥς καρύκευμα καθιστᾷ τὸ φαγητὸν λιπαρὸν καὶ νόστιμον πολλαχ. καὶ Τσακων.: *Ρίχνω ἄρτυμή 'ς τὸ φαεῖ* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Ἡ ἄρτυμή νοστιμεύει τὸ φαεῖ* Ἰόνιοι Νῆσ. *Δὲν ἔχ' ἄρτ'μή τοῦ φαεῖ* Ζαγόρ. *Δὲν ἔχ' ἄρτ'μή τοῖ σπῖτ' Θεσσ. Χωρὶς ἄρτυμή ἡ καρδιά δὲ στερεώνει* Εὐβ. (Ὀρ.) || Φρ. *Ἀρτυμή κ' ἡ ρίγανη* (ἐπὶ εὐτελῶν) Πελοπν. (Λακων.) *Ἀρτυμή γιὰ ποῖο μαγέρεμα;* (ἐπὶ τοῦ μεριμνῶντος περὶ τῶν περιττῶν ἐνῶ στερεῖται τῶν ἀναγκαίων) Ἰόνιοι Νῆσ. || Γνωμ. *Ἀρτα ἄρτυμή τοῦ κόσμου* (λογοπαίγνιον, διότι ἡ Ἀρτα προμηθεύει τὰ προϊόντα τῆς εἰς μέγα μέρος τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος) Πανδῶρ. 9,341. β) Ἀρτυμα τῶν κολλύβων τῆς ἐκκλησίας, οἶον πεφρυγμένον ἄλευρον, μέλι, ζάχαρι, σεμιγδάλι κττ. Σκόπ. Σκῦρ. κ.ά.: *Βάνανι λίγ' ἄρτ'μή 'ς τὰ κόλλ'βα κὶ δὲν εἶνι καλὰ* Σκόπ. 2) Ὀψον, προσφάγιον Εὐβ. (Κονίστρ. κ.ά.) Πελοπν. (Δημητσάν. Καλάβρυτ. Τρίκκ. κ.ά.): Παροιμ.

Πότ' ἄβγό, πότε τυρί, | δὲ μᾶς λείπ' ἡ ἄρτυμή (ἐπὶ τῶν λιτοβίων καὶ εἰρων. ἐπὶ τῶν πτωχαλαζόνων ἐπαινούντων τὰς δῆθεν πολυτελεῖς τραπέζας των) Δημητσάν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἄρτσούνη* 2. 3) Φαγητὸν μὴ νηστήσιμον, φαγητὸν πασχαλινὸν πολλαχ.: *Τρώγω ἄρτυμή πολλαχ. Ἐφαγα ἄρτυμή* (κατέλυσα τὴν νηστεῖαν φαγὼν ἀπηγορευμένον φαγητὸν) Λευκ.

Πβ. *ἄρτυμα*.

ἄρτυμιὰ ἡ, Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *ἄρτυμία* Τσακων. *ἄρτ'μιὰ* Μακεδ. *ἄρκυνία* Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐς. *ἄρτυμή*.

1) Ἀρτυμα, καρύκευμα φαγητοῦ Μακεδ. Πελοπν. (Καλάβρυτ.) β) Ἡδύτης, νοστιμάδα φαγητοῦ προσκτωμένη διὰ τῆς ἀρτύσεως Μακεδ. 2) Ποσότης τυροῦ τὴν ὁποίαν ὁ βοσκὸς ὑποχρεοῦται νὰ δίδῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην προβάτων, τὰ ὅποια αὐτὸς ἐπιμελεῖται καὶ ἀμέλγει, περίπου τρεῖς ὀκάδες κατὰ πρόβατον Τσακων.

Πβ. *ἄρτυμα*.

ἄρτυμός ὁ, Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἄρτύνω*.

Ἀρτυμα φαγητοῦ διὰ λιπώδους οὐσίας. Πβ. *ἄρτυμα*.

ἄρτύνω, ἄρτύω Πόντ. (Τραπ.) *ἄρτύνω* κοιν. *ἄρ-τύνου* βόρ. ἰδιώμ. *ἄρτύν-νον* Λυκ. (Λιβύσσ.) *ἄρτένω* σύνθηθ.

ἀρτένου βόρ. ιδιώμ. καὶ Εὐβ. (Κύμ.) ἀρτύζω Ἄνδρ. Θήρ. Κρήτ. Κύπρ. Μεγίστ. Νίσυρ. Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) Ρόδ. Τήν. Χίος κ. ἄ. ἀρ-
τύζον Λέσβ. Σκῦρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀρτύττω Καλαβρ.
(Μπόβ.) ἀρκύζον Τσακων. ὀρτύζω Ρόδ. ἀρτυῶ Κρήτ.
ἀρθυῶ Κρήτ. ἀρτῶ Κρήτ. Σκῦρ. ὀρτυῶ Σύμ. Μέσ.
ἀρτύνομαι Καππ. (Σινασσ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀρτύνω. Τὸ ἀρτύνω καὶ ἀρτῶ καὶ μεσν.
Πβ. Διήγ. παιδιόφρ. στ. 369 (ἐκδ. Wagner σ. 154) «ὥσπερ
τὸ ἄλλας γὰρ ἀρτεῖ τὰ φαγητὰ τοῦ κόσμου, | οὕτως ἀρτύνει
τὸ ἐμὸν εἰς πᾶσαν μαγειρείαν»).

Α) Κυριολ. **1)** Καρυκεύω φαγητὸν μὲ ἔλαιον, βούτυ-
ρον, λίπος, ἀβγολέμονο, πιπέρι, ἄλλας, ξίδι καὶ τὰ τοιαῦτα
καρυκεύματα διὰ τὰ καταστῆ εὐγευστον κοιν. καὶ Καλαβρ.
(Μπόβ.) Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ.
Χαλδ.) Τσακων.: Ἀρτύνω τὸ φαεῖ. Ἀρτυσα τὰ μακαρόνια (τὰ πε-
ριέχουσα μὲ βούτυρον) κοιν. Ἡ ζάχαρι δὲν ἀρτύνει Θήρ. Ἐλυ-
πήθηκα τ' ἀλάτοι νὰ βάλῃς 'ς τὸ φαεῖ γιὰ ν' ἀρτυθῇ; Κρήτ.
Ἐπροκένωσε τὸ φαεῖ πριχ' ἂν τὸ ὀρτύσῃ Σύμ. Ἐρτυσα τὴ μαε-
ρεία Ὀφ. Ἐρτυσα τὸ φαεῖν Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.
Ἀκόμηνο οὐτὸ ἔρτυε ἡ μαερεία (ἀκόμη δὲν ἡρτύσθη ἡ μα-
γειρεία) Ὀφ. Τρῦρε τὴ μυζήθρα ν' ἀρτύσωμε τὰ μακαρόνια
Σκῦρ. || Παροιμ. φρ. Νερὸ καὶ ἀλάτοι καὶ ὄτ' ἀρτεῖ τ' ἀλάτοι
(ἐπὶ ὑπάρξεως ἐν τῇ οἰκίᾳ ὅλων τῶν ἀναγκαίων) Κρήτ.
|| Αἰνίγμ.

Βούτυρον μὲ κονταλέα | ἀρτύνει οἴλ' τὴ γειτονιὰ
(ὁ ἥλιος) Θράκ. (Αἰν.)

Ἐναν χουλάρι βούτερον ἀρτύν' τὸν κόσμον ὅλον
(συνών. τῷ προηγούμενῳ) Κερασ. Συνών. ἀρματώνω
Α 8. **2)** Ἐπαλείφω ἄρτον δι' ὄψον, οἶον βουτύρου, ἐλαίου
κττ., ἢ συνοδεύω τὸν τρωγόμενον ἄρτον μὲ προσφάγιον,
οἶον τυρὶ καὶ τὰ παρόμοια ὄψα Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Παξ.
κ. ἄ. — Αἰασκαράτ. Στιχοῦργ. 156: Λίγο λίγο νὰ βάνωμε
τὸ τυρὶ ν' ἀρτύσωμε τὸ ψωμί Κρήτ. — Ποίημ.

Κ' ἐξύπναε πάντα μὲ ψωμί 'ς τὸ χέρι
ποῦ τ' ἄρτενε μὲ ξίδι καὶ μὲ λίδι

Αἰασκαράτ. ἐνθ' ἄν. **3)** Ἐπιχέω, ἐπιρρίπτω ἀρτύματα εἰς
ἔδεσμα, ραίνω δι' ἀρτυμάτων ἔδεσμα Κύπρ.: Ἀρτύζω τὸ
ρουζόγαλον νάκ-κον ζάχαριν (νάκ-κον = ὀλίγην). Ἀρτυσε τὴν
πίτταν 'λ-λίην καν-νέλ-λαν. **β)** Ραίνω τι μὲ κόνιν Κύπρ.
Σκῦρ.: Ἀρτῶ νήματα μὲ ριζάρι (κόνις βαφικὴ) Σκῦρ. || Ἄσμ.

Τθαὶ καλαγκάθ-θιν ἐπίαν-ρεν τθαὶ ἐκονπάνιζεν το,
τὸ θέριν του τοῦ Χριστοφῆ ποπάνω ἀρτυζέν το,
μὲ κάθε τρόπον ἔκαμνεν τὸ γαῖμαν γιὰ νὰ στήσῃ

Κύπρ. **4)** Παρέχω ἡδύτητα, νοστιμάδα, ἐπὶ ἀρτύματος
Πελοπν. (Καλάβρυτ.): Δὲν ἀρτένει αὐτὸ τὸ τυρὶ 'ς τοὺς
κολοκυνθοκορφάδες. **β)** Ἐχω ἡδύτητα, νοστιμάδα κτη-
θεῖσαν δι' ἀρτύματος, ἐπὶ φαγητοῦ Ἡπ. (Ζαγόρ.) — Λεξ.
Δημητρ.: Θέλω φαεῖ ποῦ ν' ἀρταίνῃ Λεξ. Δημητρ. Αὐτὸ
τοῦ φαεῖ δὲν ἀρτέν' Ζαγόρ. **5)** Μετβ. δίδω εἰς τινα νὰ
φάγῃ ἐν νηστείᾳ φαγητὸν μὴ νηστήσιμον, διακόπτω τὴν
νηστείαν τινὸς πολλαχ.: Ἀρτυσα τὸ παιδί Ἡπ. Πελοπν.
κ. ἄ. Τὸν ἄρτυσα μὲ λίγο κοκορέτσι Λεξ. Δημητρ. || Φρ.
Τὸν ἄρτυσαν τὸν δεῖνα (ἐπὶ ἀσθενοῦς κινδυνεύοντος, διότι,
ὅταν ἐπιδεινωθῇ ἡ κατάστασις ἀρρώστου, δίδεται εἰς αὐτὸν
ζωμὸς κρέατος καὶ κοττόπουλλο) Πελοπν. (Βασαρ.) Καὶ
ἀμτβ. ἐνεργ. καὶ μέσ. τρώγω πασχαλινὸν φαγητὸν ἐν ἡμέρᾳ
νηστησίμῳ, καταλύω τὴν νηστείαν, κρεοφαγῶ πολλαχ.
καὶ Καππ. (Σινασσ.) Τσακων.: Σήμερα Τετράδῃ ἀρτύθηκε
πολλαχ. Ἀρτένουσι σὰν τὰ ζαγάρια (ὅπως οἱ Μουσουλμάνοι)
Θεσσ. Ἀρτύθ'κα αὐτεῖν' τ' Σαρακουστή, γιὰ τὴν θιρμινόμ'να
Σκόπ. Τὸν ὥρα οὐόλους οὐ κόσμους ἀρτένεται τὴ Σαρακουστή

Μακεδ. (Καστορ.) Κοίταζι μὴν ἀρτ'θῆς! Θεσσ. (Ζαγόρ.) || Φρ.
Οὐδὲ τ' μιγάλ' Παραδκιβὴ δὲν ἀρτένισι! (ἐπὶ φαγητοῦ τελείως
ἀναρτύτου) Ἡπ. (Ζαγόρ.) || Γνωμ.

Ἄν ἀρτυθῆς, νὰ εἶναι ἀρνί, | καὶ ἂν κλέγῃς, νὰ εἶν' χρυσάφι,
καὶ ἂν ἀγαπήσῃς καὶ κάμμιά, | νὰ τὴν ζηλεύῃ ἡ γειτονιὰ
(ἐπὶ τοῦ σφετεριζομένου πράγμα εὐτελὲς καὶ ἀνάξιον λόγου.
Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,495) Ἀθήν.

Ἄν ἀρτυθῆς, νὰ φάς ἀρνί, καὶ ἂν κλέγῃς, νὰ εἶν' ἀσήμι
Πελοπν. (Ἄργ.)

Σὰν ἀρτυθῶ, νὰ εἶναι πουλλί, σὰν φάγω, νὰ 'ν' τρυγόνι
Α.Ρουμेल. (Σωζόπ.) Συνών. κατὰ λῶ, μαγαρίζω.

Β) Μεταφ. **1)** Ἐπιπλήττω τινὰ σφοδρῶς ἢ δέρονω
Κρήτ.: Τὸν ἄρτυσε καλά. **2)** Μέσ., ἀπολαύω τι ἡδονικὸν
Λεξ. Δημητρ.: Δὲν ἀρτύθηκε ἀκόμα τὸ φιλεῖ. **β)** Συνευ-
ρίσκομαι μετὰ γυναικὸς Πάρ. Πελοπν. (Οἶν.) Σῦρ. (Ἐρ-
μούπ.) Τσακων. κ. ἄ.

Μετοχ. **1)** Ὁ ἡρτυμένος διὰ καρυκεύματος οἰουδή-
ποτε κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.): Φαεῖ
ἀρτυμένο σύνθη. Ἀρτυμένο ἐν' ἡ μαερεία Ὀφ. Ἀρτυμένα
λάχανα Τραπ. || Φρ. Εἶναι ἀρτυμένος ἀπὸ γράμματα - ἀπὸ
τέχνη (γνωρίζει γράμματα, τέχνη) Πελοπν. (Τριφυλ.) **β)**
Ὁ ἡρτυμένος διὰ καρυκεύματος μὴ νηστησίμου, πασχα-
λινὸς κοιν.: Ἀρτυμένο φαεῖ κοιν. Τρώγον ἀρτυμένα (ἦτοι
φαγητὰ ἀπηγορευμένα ἐν νηστείᾳ) Θράκ. (Μάδυτ.) **2)**
Ὁ καταλύσας τὴν νηστείαν φαγὼν φαγητὰ μὴ νηστήσιμα
Ζάκ. Θήρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Αἰγιάλ. Ἀρκαδ.
Λακων.) κ. ἄ.: Εἶμαι ἀρτυμένος, γιὰ τὴν δὲ μπορῶ νὰ νηστήσω
Πελοπν. **3)** Ἐπιθετικ., παχύς, εὐτραφὴς Θεσσ.: Ἀρτ'μέ-
νον ἀρνί - κασιζ'.

Πβ. ἀρτεύνω.

ἄρτυσι ἢ, Σύμ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀρτύνω.

Καρυκεύμα φαγητοῦ: Τὸ φαεῖ ἐν ἔχει ἄρτυσι. Πβ.
ἄρτυμα.

ἄρτυσιὰ ἢ, ἄρτυσιὰ Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ.) Κάμπ.
ἀρτεσιὰ Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων.) ἀρτουσιὰ Πελοπν. (Μάν.)
ἀρκυσιὰ Τσακων. ἀρτυσιὰ πολλαχ. ἀρτυσὰ Κρήτ. ἀρ-
τυδὰ Κύπρ. ἀρτ'σιὰ Μακεδ. (Βλάστ.) ἀρτ'δὰ Λέσβ. ἀρ-
τ'σκιὰ Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀρτυσία. Τὸ ἀρτυσὰ καὶ παρὰ
Βλάχ.

1) Ἀρτυσις, καρυκεύμα φαγητοῦ δι' ἀρτύματος πολλαχ.
Ἡ σημ. καὶ παρὰ Βλάχ. **2)** Τὸ πρὸς καρυκεύσιν φαγητοῦ
χρησιμοποιούμενον οἰονδήποτε ἄρτυμα Καλαβρ. (Μπόβ.)
Κάμπ. Μακεδ. (Βελβ.) Νίσυρ. Τσακων. κ. ἄ.: Δὲν εἶχαν ἀρ-
τυσιὰ τὰ φαγεῖά του Κάμπ. Βάλλ' ἀρτυσιὰ 'ς τὸ φαεῖ νὰ νοστιμίση
αὐτόθ. Ἀνοστό 'ναι ἅμα δὲν ἔχει τὴν ἀρτυσὰν τὸ φαεῖ
Κρήτ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Πρόδρομ. 575 (ἐκδ. ΔΜαυ-
ροφρ. 66) «γοργὸν νὰ μαγειρεύουσι σὺν πάσαις ἀρτυσίαις».

β) Λίπος χοίρου Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ.) Συνών.
λαρδί. **γ)** Κύμινον δι' οὗ ἀρτύνονται ἔδεσμά τινα
Κύπρ.: Βάλε 'λ-λίην ἀρτυσιὰν 'ς τὸν ταβάν (ἔδεσμά τι). **δ)**
Ἄλας Κύθηρ. **ε)** Πεφρυγμένον ἄλευρον τὸ ὁποῖον ἀνα-
μειγνύεται μὲ ζάχαριν ἢ μέλι καὶ χρησιμεύει εἰς ἄρτυσιν
τῶν κολλύβων τῆς ἐκκλησίας Λέσβ. **ς)** Προσφάγιον,
ἦτοι τυρὸς, λίπος κττ. πολλαχ.: Ἡ καλύτερη ἀρτυσιὰ εἶν' ἡ
πεῖνα Λεξ. Περίδ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀρτοσύνη **2.** **ζ)**
Συνεκδ. κοπριά χρησιμεύουσα ὡς λίπασμα ἀγροῦ Κρήτ.

3) Ποσότης ἀρτύματος ἀρκοῦσα εἰς τὴν ἐφάπαξ ἄρτυ-
σιν φαγητοῦ Κρήτ. Κύθηρ. κ. ἄ.: Μιὰ ἀρτυσιὰ ἀλάτοι Κρήτ.
Ἐχομε μία ἀρτεσιὰ Κύθηρ. **β)** Ποσότης μικρὰ Τσακων.:

